

РЕПУБЛИКА АЛБАНИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

№ 10 221, от 04.02.2010 г.

ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯТА¹

(Изменено със Закон № 124/2020)

(Актуализирано)

Съгласно член 18, 78 и 83, точка 1 от Конституцията, по предложение на група депутати,

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЯ РЕШИ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Този закон регламентира прилагането и спазването на принципа на равенство и недискриминация по отношение на раса, етническа принадлежност, цвят на кожата, език, националност, политически, религиозни или философски убеждения, икономически, образователен или социален статус, пол, полова идентичност,

¹ Напълно подравнен с:

1. 32000L0043, Директива 2004/43 / ЕК на Съвета от 29 юни 2000 г. за „Прилагане на принципа на равно третиране на лицата, независимо от расов или етнически произход.“

2. 32000L0078, Директива 2000/78 / ЕК на Съвета от 27 ноември 2000 г. за „Установяване на обща рамка за равно третиране при заетостта и трудовите отношения.“

3. 32004L0113, Директива 2004/113 / ЕК на Съвета от 13 декември 2004 г. за „Прилагане на принципа на равно третиране на мъжете и жените за достъп и доставка на стоки и услуги.“

4. 32006L0054, Директива 2006/54 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно „Прилагането на принципа на равни възможности и равно третиране на мъжете и жените по въпроси на заетостта и отношенията по време на работа.“

сексуална ориентация , полови характеристики., живот с ХИВ / СПИН, бременност, родителска принадлежност, родителска отговорност, възраст, семейно положение, гражданско състояние, местоживеене, здравословно състояние, генетично предразположение, външен вид, увреждане, принадлежност към определена група или по някаква друга причина.

Член 2

Цел

Целта на този закон е да гарантира правото на всяко лице на:

- а) равенство пред закона и еднаква защита от закона;
- б) равенство на шансовете и възможностите за упражняване на права, ползване на свободи и участие в обществения живот;
- в) ефективна защита срещу дискриминация и срещу всяка форма на поведение, която насърчава дискриминацията.

Член 3

Дефиниции

1. „Дискриминация“ е всяко различие, изключение, ограничение или преференция, основаваща се на каквато и да е причина, посочена в член 1 от този закон, която има за цел или следствие пречка или невъзможност да се упражняват по същия начин, както другите основни права и свободи признати от Конституцията на Република Албания, международни актове, ратифицирани от Република Албания, както и от действащите закони.

2. „Пряка дискриминация“ е формата на дискриминация, която възниква, когато дадено лице или група лица се третират по-неблагоприятно от друго лице или друга група лица в същата или подобна ситуация въз основа на каквато и да е причина, посочена в член 1 от настоящия закон.

3. „Междусекторна дискриминация“ е тази форма на дискриминация, при която няколко причини действат и си взаимодействат едновременно, по такъв начин, че да са неразделни и да пораждат специални форми на дискриминация.

4. "Дискриминация поради придружаване“ е тази форма на дискриминация, която възниква, когато има разлика, ограничение или предпочитание поради причини за придружаване с лица, принадлежащи към групи, посочени в член 1 от този закон, както и поради презумпцията за такъв съпровод.

5. „Множествена дискриминация“ е формата на дискриминация, която възниква, когато дадено лице или група лица се третират по-неблагоприятно от друго лице или друга група лица в една и съща или подобна ситуация въз основа на две или повече причини, действащи отделно.

6. „Структурна дискриминация“ е тази форма на дискриминация, която се отнася до правила, норми, практики, модели на нагласи и поведение в институции и други социални структури, които съзнателно или несъзнателно представляват пречки пред групите или индивидите да имат същите права и възможности като други и които

допринасят за по-неблагоприятни резултати за тях по отношение на други.

7. „Косвена дискриминация“ е формата на дискриминация, която възниква, когато дадена разпоредба, критерий или практика, привидно безпристрастни, би поставила лице или група лица в по-неблагоприятни условия поради причините, посочени в член 1 от този закон в сравнение с друго лице или група лица, когато тази разпоредба, критерий или практика не е обективно обоснована от легитимна цел или когато средствата за постигане на тази цел са или неподходящи, или не са необходими и пропорционални на ситуацията, която я е причинила.

8. „Реч на омразата“ е всяка форма на публично изразяване, по какъвто и да е начин, за промоция, подбуждане на унижение, омраза или клевета, всякакъв тормоз, обида, негативен стереотип, заклеймяване или заплаха за лице или група лица, както и всякакви други форми на оправдание на речта основана на неизчерпателен списък с причини, съгласно член 1 от този закон.

9. „Отказ на разумно приспособяване“ е тази форма на дискриминация, която възниква винаги, когато има отказ или възражение за извършване на необходимите и подходящи промени или корекции, които са необходими в конкретен случай и не налагат прекомерна тежест, за да се осигури ползването и упражняването на равни основни права и свободи, признати в националната правна рамка, за хора с увреждания или възникващи при други условия, посочени в член 1 от този закон.

10. „Подбуждане или подпомагане към дискриминация“ е форма на дискриминация, която възниква, когато едно или повече лица подбуждат или помагат на едно или повече други лица, включително и с техните финанси, с намерение да дискриминират, на каквото и да е основание, посочено в член 1 от настоящия закон.

11. „Организации с легитимни интереси“ са тези организации, които са регистрирани в Република Албания и имат за деклариран обект на своята дейност защитата на правата на човека или оказват помощ на жертвите на дискриминация.

12. „Цел, декларирана за дискриминация“ е тази форма на дискриминация, която възниква въз основа на каквато и да е причина, посочена в член 1 от този закон, дори при липса на конкретна жертва.

13. „Тормоз“ е тази форма на дискриминация, която възниква в случай на нежелано поведение, когато е свързана с някоя от причините, посочени в член 1 от този закон, която има за цел или ефект да наруши достойнството на лицето и създаване на среда: сплашване, враждебност, презрение, унижение или обида към това лице, както и по-неблагоприятно отношение, извършено в резултат на противопоставяне или неподчинение на пострадалото лице от такова поведение.

14. „Сексуален тормоз“ е формата на дискриминация, която възниква в случай на нежелано поведение, вербално или невербално, от сексуален характер, което има за цел или ефект да наруши достойнството на човека и да създаде заплаха, враждебна, презрителна среда, унижителна или обидна за него.

15. „Инструкция за дискриминация“ е инструкция или искане за дискриминация на едно или повече лица въз основа на причините, посочени в член 1 от този закон.

16. „Отделяне“ е тази форма на дискриминация, която се случва в случаите, когато дадено лице или група лица са отделени от другите без обективно и разумно

обоснование и това разделяне се извършва поне по една от причините, предвидени в член 1 от този закон.

17. „Виктимизация“ е неблагоприятно третиране или негативна последица, която идва като реакция на жалба или производство, което има за цел да приложи принципа на равенство и недискриминация, съгласно разпоредбите на член 1 от този закон, по отношение на твърдение за дискриминация на жалбоподателя.

Член 3/1

Сериозни форми на дискриминация

Всяко дискриминационно поведение, мотивирано от повече от една кауза, когато е извършено повече от веднъж, когато е продължило дълго време или когато е довело до особено вредни последици за жертвата, представлява сериозна форма на дискриминация.

Член 4

Субекти

1. Този закон се прилага за всички лица, които живеят и пребивават на територията на Република Албания.

2. Албанските граждани с временно или постоянно пребиваване извън границите на Република Албания се ползват от защитата, предвидена в този закон, във взаимоотношения с албанските държавни органи.

3. Чуждестранни физически и юридически лица със седалище, местожителство или седалище извън територията на Република Албания се ползват от защитата, предвидена в този закон, в отношения с албанските държавни органи.

Член 5

Забрана за дискриминация

1. Дискриминация по причините, посочени в член 1 от този закон и неразглеждане, съгласно случаите, посочени в член 3 от този закон, на жалба или процедура, както и всяка друга форма на поведение, която пречи на прилагането на принципа на равно третиране.

2. Премахнато.

Член 6

Различно правно третиране

1. Забраната за дискриминация, предписана от този закон, не се прилага в случаите, когато тя има обективно оправдана цел и оправдана въз основа на Конституцията, споразуменията или международните актове, ратифицирани от

Република Албания и действащото законодателство.

2. Различното третиране въз основа на характеристика, свързана с причините, посочени в член 1 от този закон, не представлява дискриминация, когато поради естеството на професионалната дейност или условията, при които се упражнява професията или дейността, тези характеристики представляват реално и професионално изискване, при условие че целта на различното третиране е оправдана и изискването не надвишава необходимото за неговото осъществяване.

Член 7

Защита от дискриминация

1. Всяко действие или бездействие на публични органи или на физически или юридически лица, участващи в живота и публичния или частния сектор, което създава основание за лишаване от равенство на лице или група лица или което ги излага на несправедливо отношение и неравнопоставеност, когато се намират при едни и същи или подобни обстоятелства, в сравнение с други лица или други групи лица, представлява дискриминация.

2. Премахването на всички привилегии и несправедливата дискриминация се гарантира на всеки, въз основа на лични, политически, икономически, социални и културни права, предвидени в Конституцията на Република Албания и международни актове, ратифицирани от Република Албания, както и от приложимите закони.

3. Публичните власти са задължени да насърчават равенството и да предотвратяват дискриминацията при упражняване на своите функции.

Член 8

Дискриминационна реклама

Публикуването на различни реклами и съобщения е забранено, ако те представляват, открито или имплицитно, с цел да дискриминират, поради причините, посочени в член 1 от този закон.

Член 9

Участие в политиката

Дискриминацията при упражняване на правото на глас, да бъде избран и да бъде назначен на публична длъжност е забранена поради причините, посочени в член 1 от този закон.

Член 10

Съвест и религия

1. Дискриминацията във връзка с упражняването на свободата на съвестта и религията е забранена, особено когато се отнася до тяхното изразяване индивидуално или колективно, в публичния или в личния живот, чрез култ, образование, практика или ритуал.

2. Освобождаването от тази разпоредба може да бъде разрешено само когато има разумна и обективна обосновка. Във всеки случай обаче допускането на дискриминация поради упражняване на свободата на съвестта и религията може да бъде установено само със закон в обществен интерес или за защита на правата на другите. Поради тази причина изключването трябва да бъде пропорционално на ситуацията, която е диктувала необходимостта от дискриминация. Във всеки случай, допускането на дискриминация поради упражняване на свободата на съвестта и религията не може да нарушава същността на свободите и правата и в никакъв случай не може да надвишава ограниченията, предвидени в Европейската конвенция за правата на човека.

Член 11

Положителни действия

Временната, специална мярка, насочена към ускоряване на реалното установяване на равенство, когато неравенството е причинено от дискриминация по каквато и да е причина, посочена в член 1 от този закон, се счита за положително действие и не представлява дискриминация, съгласно този закон. Тази мярка се прекратява веднага щом се постигнат целите на третирането и предлагането на равни възможности.

ГЛАВА II

ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА ПРИ ЗАЕТОСТ

Член 12

Забрана за дискриминация

1. Забранява се дискриминация срещу дадено лице във връзка с правото му на заетост. Дискриминацията включва всяко разграничение, ограничение или изключване, което се основава на причините, посочени в член 1 от този закон и които, наред с други неща, са свързани със:

а) обявяване на свободни работни места;

б) събиране и подбор на служители;

в) третиране на служителите на работното място, включително третирането им по време на установяване или промяна на работните условия, възнаграждение, обезщетения и работна среда, третиране във връзка с професионално обучение или по време на дисциплинарният процес или във връзка с уволнение или прекратяване на трудов договор;

г) членство в профсъюзи и възможност да се възползвате от улесненията, предоставени от това членство.

2. Забранява се всякакъв вид тормоз, включително сексуален тормоз от страна на работодателя срещу служител или търсец работа или между служители.

3. Прилагането на специални и временни мерки, основани на причините, посочени в член 1 от този закон, с цел ускоряване на равенството в областта на заетостта, не се счита за дискриминация. Прилагането на такива мерки в никакъв случай не може да означава постоянно поддържане на неравни или различни стандарти и специалните мерки се прекратяват, когато се постигне целта за равно третиране и осигуряване на равни възможности.

Член 13

Задължения на работодателя

1. Работодателят е длъжен:

а) да прилага, защитава и насърчава принципа на равенство и забраната на всякакви форми на дискриминация;

б) да предприеме необходимите мерки, включително дисциплинарни мерки, за да защити служителите от дискриминация и виктимизация, в рамките на един месец след узнаване;

в) да отговори ефективно и в съответствие с този закон на жалби, получени поради дискриминация, извършена от неговите служители, в рамките на един месец от получаването им.

2. Работодателят е длъжен да повиши осведомеността за този закон, като го публикува в публичните пространства на работното място, както и да даде възможност за пълното му разбиране със собствени средства или с помощта на специализирани субекти.

Член 14

Задължения на Министерския съвет, министърът, отговарящ за труда и социалните въпроси и министърът, отговарящ за вътрешните работи

Министерският съвет, министърът, отговарящ за труда и социалните въпроси, и министърът, отговарящ за вътрешните работи, са отговорни за предприемането на положителни мерки за борба с дискриминацията във връзка с правото на заетост. Взетите мерки, наред с други, са:

а) повишаване на осведомеността за този закон сред служителите и работодателите, чрез предоставяне на информация за този закон;

б) установяване на специални и временни политики, основани на причините, посочени в член 1 от този закон, с цел насърчаване на равенството, по-специално между мъжете и жените, както и между лица с пълни физически възможности и лица с ограничени способности.

Член 15

Права на служителите

1. Всеки служител има право да се оплаче пред работодателя, пред комисаря за защита от дискриминация или пред съда, ако смята, че е претърпял дискриминация. Тази разпоредба не ограничава правото на обжалване пред конкретни институции, създадени от различни сектори на заетостта.

2. По време на разглеждането на жалбата служителът има право да продължи да работи съгласно условията на договора.

3. Служителът има право да получи информация по всяко време относно разглеждането на жалбата, както и да получи обяснения за взетите от работодателя решения, в отговор на неговата жалба, веднага след прегледа.

4. Ако работодателят не предприеме мерки за разследване и разрешаване на жалбата за дискриминация, служителът, подал жалбата, има право да прекрати работата, без да губи правото на заплащане, стига да е необходимо да се защити от дискриминация. Съгласно този член служителът връща получената заплата, в случай че твърдяната дискриминация не бъде доказана с окончателно решение.

Член 16

Правоприлагане за самостоятелно заети лица

Разпоредбите на глава II от този закон се прилагат по отношение на условията за допускане до професията и получаване на разрешения за упражняване на професията, особено в случаите, когато лицата са самостоятелно заети.

ГЛАВА III

ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Член 17

Забрана за дискриминация

1. Всяка разлика, ограничение или изключение, които се основават на причините, посочени в член 1 от този закон и които, наред с други, са свързани със:

а) създаването на публични или частни институции, предоставящи образователни или професионални услуги;

б) финансиране на публични институции, които предоставят образователни или професионални услуги;

в) съдържанието на принципите и критериите на образователната дейност, включително учебните програми и методите на преподаване;

г) третирането на студенти или ученици, включително прием, оценка, прилагане на дисциплинарни мерки или тяхното изключване.

2. Забранено е да се отказва прием на лице или група лица в държавна образователна институция поради причините, посочени в член 1 от този закон.

3. Забранява се всякакъв вид тормоз, особено сексуален тормоз, на студенти, ученици и служители в образователни институции.

4. Прилагането на специални и временни мерки, основани на причините, посочени в член 1 от този закон, с цел ускоряване на равенството в образованието, не

се счита за дискриминация. Прилагането на такива мерки в никакъв случай не може да означава постоянно поддържане на неравни или различни стандарти и тези мерки се прекратяват, когато се постигне целта за лечение и осигуряване на равни възможности.

Член 18

Задължения на Министерския съвет и министърът, отговарящ за образованието и науката

1. Министерският съвет и министърът на образованието и науката, са отговорни за предприемането на положителни мерки за борба с дискриминацията във връзка с правото на образование.

2. Министерският съвет и министърът на образованието и науката, наред с друго, вземат мерки за:

а) повишаване на осведомеността за този закон в образователната система, включително включване на информация за него в учебната програма;

б) включване в учебната програма на концепции и действия срещу модели на дискриминационно поведение;

в) образование на цялото население, по-специално чрез предприемане на мерки в полза на жени и момичета, малцинства, хора с увреждания, както и лица, които са или са по-склонни да бъдат обект на дискриминация, поради причините, посочени в член 1 от този закон;

г) зачитане и осигуряване на правото на образование на езиците на малцинствата, както и по подходящи начини за хората с увреждания.

Член 19

Задължения на ръководителя на образователната институция

Ръководителят на образователната институция отговаря за предприемането на мерки от положителен характер в съответната институция, за борба с дискриминацията във връзка с правото на образование. Взетите мерки, наред с други, са:

а) повишаване на осведомеността за този закон в институцията, междувременно чрез публикуване на закона на видно място;

б) борбата срещу модели на дискриминационно поведение, които представляват или подтикват към дискриминация в институцията;

в) да предприеме необходимите мерки, включително дисциплинарни мерки, за да защити служителите от дискриминация и виктимизация, в рамките на един месец след получаване на информацията;

г) ефективно третиране на жалби за дискриминация в институцията, преглед на всяка жалба в рамките на 30 дни от нейното подаване;

д) налагане на дисциплинарни мерки на всяко лице, за което е проверено, че е извършило дискриминационно действие, когато такова нещо е подходящо, пропорционално и в съответствие с правомощията на директора.

ГЛАВА IV

ЗАБРАНА НА ДИСКРИМИНАЦИЯ В ОБЛАСТТА НА БЛАГАТА И УСЛУГИТЕ

Член 20

Блага и услуги

1. На физическо или юридическо лице, което предлага блага или услуги на обществеността, срещу заплащане или не, е забранено да дискриминира друго лице, което се стреми да ги получи или използва:

а) отказ за предоставяне на блага или услуги на лице или група лица поради причините, посочени в член 1 от този закон;

б) отказ да предложи на лице материални блага или услуги по подобен начин или с подобни качества, или при условия, подобни на тези, при които тези блага или услуги се предлагат на широката общественост.

2. Точка 1 от този член се отнася особено за:

а) възможността да влезе на място, където обществеността има право да влезе или да използва място, което е разрешено да се използва от обществеността;

б) възможности за получаване или възползване от свързани със здравето блага или услуги;

в) приносът и възможността да се възползвате от схемите за социална защита, включително социално подпомагане, социална сигурност, закрила на детето, обезщетения за инвалидност или всяка друга схема за социална защита или друго социално предимство, предлагано на обществеността;

г) възможност за използване или влизане в образователна институция;

д) настаняване на място, където се осигурява настаняване;

е) продажба или даване под наем на жилища и други помещения;

ж) банкови услуги и възможности за осигуряване на безвъзмездни средства, заеми, банкови депозити или финансиране;

з) улеснения за забавление, релакс и освежаване;

и) улеснения за транспорт или пътуване;

й) услуги на свободни професии.

3. Забранено е физическо или юридическо лице, което предлага материални блага и услуги на обществеността, да не приема или да се противопоставя на осъществяването на необходимите и подходящи промени или корекции, които имат за цел да осигурят ползата от тези стоки и услуги от лице с увреждане, стига тези модификации или адаптации да не налагат непропорционална или незаконна тежест на лицето, предоставящо стоките и услугите.

4. Отказът, съгласно точка 1 от този член, включва ситуацията, когато отказът всъщност се основава на причините, посочени в член 1 от този закон, но други причини са декларирани от дискриминиращия субект или нито една причина не е декларирана като причината за отказа.

5. Различията във възнагражденията и печалбите, установени по причините, посочени в член 1 от този закон, не представляват дискриминация, когато тези

разлики са разумни и пропорционални на риск, който се оценява въз основа на актуални и статистически проверими данни и тясно свързана с риска.

6. Разходите, свързани с бременността и майчинството, не могат да доведат до различия в индивидуалните възнаграждения и печалби.

7. Забраната за дискриминация не се прилага за определянето на специална възраст за възможности за социални придобивки на стоки и услуги, ако има разумни и обективни критерии за възлагане, без да се нарушава същността на правото на възнаграждението и когато заданието има за цел да постигне законна цел в обществен интерес или да защити правата на другите, винаги в пряка пропорция спрямо ситуацията, която е причинила назначаването.

ГЛАВА V

КОМИСИОНЕР ЗА ЗАЩИТА ПРОТИВ ДИСКРИМИНАЦИЯ

Член 21

Комисионер

1. Комисионерът за защита срещу дискриминация, наричан по-долу Комисионерът осигурява ефективна защита срещу дискриминацията и всяка форма на поведение, която насърчава дискриминацията. Комисионерът е публично юридическо лице.

2. Комисионерът се подпомага от Офиса на Комисионера за Защита от Дискриминация (офисът). Офисът разполага с необходимия персонал и оборудване, за да подпомогне комисионера при изпълнение на възложените му от закона задължения.

3. Народното събрание взема решение относно заплатата на комисионера, организационната структура и класификацията на заплатите на служителите в Офиса на Комисионера за Защита от Дискриминация. Служителите на този офис се ползват със статут на държавен служител.

4. Комисионерът има собствен независим бюджет, който се финансира от държавния бюджет и различни дарения.

Член 22

СТАТУС

Комисионерът е независим при изпълнение на задълженията си и се подчинява само на Конституцията и закона.

Член 23

Начинът на избор на комисионер

1. Комисионерът се избира с мнозинство от всички членове на Народното събрание.

2. Потенциалните кандидати за комисионер се предлагат на Народното събрание от група депутати.

3. Преди да встъпи в длъжност или да се върне отново на длъжност,

комисионерът полага клетва пред събранието.

4. Формулата на клетвата е: „Заклевам се, че по време на изпълнение на задълженията си винаги ще защитавам принципа на равенство, в съответствие с Конституцията и законите на Република Албания“.

Член 24

Условия за избор на комисионер

Всеки член на Албания, който отговаря на следните изисквания, може да бъде избран за комисионер:

- а) да има висока морална почтеност и известни дейности сред общността;
- б) да има висше образование магистърска степен или диплома, в съответствие с правилата за унифициране на дипломите съгласно действащото законодателство;
- в) да има трудов стаж не по-малък от 5 години в областта на правата и свободите на човека и правото;
- ç) да не е осъждан с окончателно решение за извършване на престъпление;
- г) да не е депутат в Народното събрание, който прави предложението или избора му.

Член 25

Продължителност в офиса

Комисионерът се избира за срок от пет години, с право да бъде преизбран само един път.

Член 26

Отчет

Комисионерът представя доклад поне веднъж годишно пред комисиите на Народното събрание. Докладът включва анализ на прилагането на този закон като цяло, както и работата на комисионера и службата.

Член 27

Прекратяване на мандата

Мандатът на комисионера приключва, когато:

- а) 5-годишният срок изтича;
- б) е освободен;
- в) представя писмена оставка пред Народното събрание;
- г) умира.

Член 28

Случаи на освобождаване от длъжност на комисионера

1. Комисионерът се освобождава от длъжност само в случаите, когато:
 - а) е осъден с окончателно съдебно решение за извършване на престъпление;
 - б) потвърждава се фактът на невъзможност да изпълнява задължението си за повече от три месеца;
 - в) извършва дейности, противоречащи на разпоредбите на този закон, Конституцията или действащото законодателство.
2. Предложението за освобождаване на комисионера се предлага от не повече от 1/3 от депутатите на Народното събрание. Решението за освобождаване на комисионера се взема с мнозинство от всички членове на Народното събрание.

Член 29

Избор на комисионер

Народното събрание избира новия комисионер в рамките на един месец от освобождаване на мястото. Когато 5-годишният мандат на комисионера приключи, той остава на поста си до избирането на новия комисионер.

Член 30

Несъвместимост с функцията на комисионера

На комисионера е забранено да участва в политически партии или организации, да извършва политически, държавни и професионални дейности, както и да участва в ръководните органи на социални, икономически и търговски организации. Комисионерът може да упражнява преподаването и публикуването на литературни и научни произведения, без да нарушава упражняването на своите функции по нормален начин.

Член 31

Осигуряване на следващата работа на комисионера

При прекратяване на функцията, съгласно букви "а" и "в" на член 27 от този закон, комисионерът, който по време на назначаването е работил в държавна служба или обществена работа, има право да си върне функцията или работа, която е имал преди да бъде избран за комисионер. Когато това не е възможно, той получава работа, еквивалентна на тази, която е имал преди избора си за комисионер.

Член 32

Компетенции

1. Комисионерът притежава компетентността:
 - а) да разглежда жалби от лица или групи лица, които твърдят, че са били дискриминирани, както е предвидено в този закон и в закона "За равенството между половете в обществото";

б) да разглежда жалби от организации, които имат легитимен интерес да действат от името и с писмено съгласие на лица или групи лица, твърдящи дискриминация или от тяхно име по въпроси, свързани с колективния интерес;

в) да провежда административни разследвания след получаване на достоверна информация за нарушения на този закон;

г) да налага административни санкции съгласно определението на този закон;

д) да насърчава принципа на равенство и недискриминация, по-специално чрез повишаване на осведомеността и информирането по тези въпроси, включително предоставяне на писмена информация, най-вече за този закон, на албански език, на езиците на малцинствата, както и във формати, използвани от хора с увреждания;

е) да наблюдава прилагането на този закон, както и на закона "За равенството между половете в обществото";

ж) да провежда проучвания, свързани с дискриминацията;

з) да дава препоръки на компетентните органи, по-специално като предлага приемане на ново законодателство или изменение или реформа на съществуващото законодателство;

и) да публикува доклади и дава препоръки по всеки въпрос, свързан с дискриминацията;

й) да се обърне директно към общественото мнение по всеки въпрос, свързан с дискриминацията;

к) по искане на съда, който разглежда делото, да представи писмено становище по всякакъв въпрос, свързан с дискриминацията;

л) да допринася за отчитането и, при необходимост, представя доклади на международни и регионални органи;

м) да завежда дела, в защита на принципа на равенство и недискриминация, по въпроси, свързани с колективни интереси;

м/ 1) да задейства Конституционния съд, когато по време на своята дейност установи, че законът или нормативният акт нарушават основните права и свободи на лицата.

н) да информира за правото на защита от дискриминация и за правните средства, подпомагащи за тази защита;

о) да развива редовен диалог по въпроси свързани с дискриминацията със съответните социални групи, включително неправителствени организации;

п) да развива осведомени и образователни дейности, които помагат за прилагането на този закон.

2. Всички публични институции и частни субекти са длъжни да подкрепят комисонера, като му предоставят информацията, от която се нуждае, и му гарантират достъп до информация при изпълнението на неговите задължения.

3. За разглеждането на отправените до него жалби комисонерът прилага нормите, предвидени в Административнопроцесуалния кодекс, с изключение на процедурите, предвидени в този закон.

4. Задължението, посочено в точка 2 от този член, е изпълнено в съответствие със законодателството, което регулира правото на информиране и защита на лични данни.

Член 33

Процедури

1. Лице или група лица, които твърдят, че са били дискриминирани, или организация с легитимни интереси, твърдяща дискриминация от името на лице или група лица, може да подаде жалба с наличните доказателства пред комисонера, писмено или по дела по изключение, устно, за да могат да се водят протоколи.

2. Организации с легитимни интереси могат да поискат провеждането на административни разследвания чрез предоставяне на достоверна информация, както и да представляват лице или група лица, след получаване на писмено съгласие или водене на протоколи в присъствието на служител на институцията, за да представляват лицето или групата лица.

3. Жалбата съдържа най-малко:

а) името на жалбоподателя;

б) обяснение как може да се установи връзка с жалбоподателя;

в) субектът, за когото се твърди, че е извършил дискриминация, или обяснение за невъзможността за неговата идентификация;

г) обяснение на предполагаемата дискриминация;

д) мерките, изисквани от комисонера;

е) датата и подписа на жалбоподателя или неговия представител.

4. Жалбата не се приема, ако:

а) е отменена;

б) представлява злоупотреба с правото на обжалване пред комисонера или е несъвместима с разпоредбите на този закон;

в) същият въпрос се разглежда в контекста на друга жалба или за който е взето предишно решение и няма нови данни;

г) е неоснователна или няма достатъчно информация, която да позволи разследване;

д) всички факти, които съставляват същността на жалбата, са настъпили преди влизането в сила на този закон;

е) се появява по-късно от три години след появата на дискриминация или по-късно от две години от осъзнаване на дискриминационно поведение.

5. Физическите или юридическите лица, срещу които е подадена жалба, се уведомяват писмено от комисонера в рамките на 15 дни от деня на регистрирането на жалбата.

6. Комисонерът не начислява на жалбоподателя никаква такса за разглеждане на жалбата.

7. При регистрация на жалбата комисонерът проверява фактите. За тази цел комисонерът може да поиска от жалбоподателя и лицето, срещу което е насочена жалбата, да представят писмени становища в рамките на 10 работни дни от деня, в който страните получат уведомлението. Когато сметне за необходимо, комисонерът получава информация и от всяко друго лице или източник.

7/1. В случаите, когато жалбоподателят представя факти, на които основава твърдението за дискриминационно поведение и въз основа на които може да се

предположи, че е имало дискриминация, другата страна, срещу която е подадена жалбата, е длъжна да докаже, че фактите не представляват дискриминация.

7/2. Когато са необходими специални познания за установяване или изясняване на фактите, свързани с разглеждането на жалбата, комисионерът може да поиска специализирано становище от експерти в определени области.

7/3. В случаите, когато жалбите, подадени до комисионера, адресирани до същия субект, имат една и съща цел, те могат да бъдат обединени в една жалба.

7/4. Когато комисионерът е информиран, че жалбоподателят е завел иск в съда с констатация за дискриминация, докато той е подал същата жалба до комисионера за защита от дискриминация и делото е в процес на разглеждане, комисионера решава да прекрати делото.

8. Когато сметне за уместно, комисионерът провежда публично изслушване и кани страните и всяко друго заинтересовано лице.

9. Когато сметне за целесъобразно, комисионерът се стреми да постигне споразумение за уреждане на спора между жалбоподателя и лицето, срещу което е подадена жалбата.

10. Комисионерът издава решение, което се съобщава на страните в рамките на 90 дни от деня на регистрация на жалбата или ако е проведено публично изслушване, в рамките на 90 дни от деня на изслушването. Решението съдържа необходимите корекции и мерки, като се определя краен срок за тяхното изпълнение.

11. Ако комисионерът разпорежи корекции или мерки, субектът, срещу когото е подадена жалбата, докладва в рамките на 30 дни на комисионера относно предприетите действия за изпълнение на решението. Ако субектът, срещу когото е подадена жалбата, не информира комисионера или не изпълни решението, комисионерът налага глоба на субекта, срещу когото е подадена жалбата. Наказанието за глоба се отменя, ако субектът, срещу когото е подадена жалбата, изпълни решението в рамките на седем дни след налагането на санкцията.

12. Когато налага мярката, комисионерът гарантира, че тя е:

а) ефективна и превантивна;

б) пропорционална на ситуацията, която е причинила налагането на мярката.

Ако бъде наложена глоба, комисионерът определя размера на глобата, като взема предвид:

i) естеството и обхвата на престъплението и въздействието върху жертвата; И

ii) личните и финансовите обстоятелства на нарушителя, по-специално като се вземат предвид всички източници на доход и ако престъплението е извършено от частно юридическо лице, се вземат предвид балансът и активите на печалбата, както и общата изплатена заплата към служителите;

в) ако едно и също нарушение дискриминира няколко лица, се налага само една глоба, но като се вземат предвид изискванията на буква "б" от този член.

13. Всяко лице, което наруши разпоредбите на този закон, се наказва с глоба, както следва:

а) физическо лице, от 10 000 до 60 000 лека;

б) юридическо лице от 60 000 до 600 000 лека;

в) физическото лице в рамките на юридическото лице, което е отговорно за

нарушението, от 30 000 до 80 000 леки;

г) лицето, което изпълнява обществена функция и отговаря за нарушения, основани на този закон, от 30 000 до 80 000 леки.

д) физическо или юридическо лице, което извършва една или повече от сериозните форми на дискриминация, два пъти размера на глобата, предвидена съответно в букви "а", "б", "в" и "г", от точка 13 Член 33.

14. Решението за налагане на наказателна мярка с глоба също определя разумен срок, в който глобата трябва да се плати.

15. В краен случай, особено когато физическото или юридическото лице не се съобрази с решението на комиссионера или не плати глобата в рамките на три месеца след крайния срок, определен от комиссионера, и санкцията не е оспорена в съда, комисонерът може да поиска от компетентните органи да премахнат или прекратят разрешението на физическото или юридическото лице да упражнява своята дейност.

16. В случаите, когато решението на комиссионера се връща по пощата с бележка „неизвестна дестинация“ или „дестинация не е намерена“ и следователно жалбоподателят и субектът, до когото е адресирана жалбата, не могат да се запознаят с мерките, предприети от комиссионера за защита от дискриминация, резюмето на решението се публикува в помещенията на комиссионера за защита от дискриминация.

17. Държавните медийни оператори са задължени да публикуват резюме на окончателните решения на комиссионера за защита от дискриминация, с обект говора на омразата.

18. Решенията на Комиссионера за защита от дискриминация се обжалват пред компетентния съд съгласно правилата, определени в действащото законодателство за решаване на административни спорове.

Член 33/1

Изпълнение на глоби и решения на комиссионера

1. Глобите се заплащат от нарушителя не по-късно от 45 дни от съобщението им. След този срок даденото решение се трансформира в изпълнително звание и се изпълнява задължително от съдебния изпълнител по искане на комиссионера.

2. Глобата се събира в държавния бюджет.

ГЛАВА VI

ПРОЦЕДУРИТЕ ПРЕД СЪДА

Член 34

Субекти, които имат право да завеждат дела за дискриминация

1. Всяко лице или група лица, които твърдят, че са били дискриминирани поради една от причините, посочени в член 1 от този закон, могат да завеждат дело пред компетентния съд съгласно разпоредбите на Гражданския процесуален кодекс за

обезщетение съгласно закона или, в зависимост от случая, да се подаде доклад пред компетентните органи за наказателно преследване.

2. Подаването на жалба пред комисаря не е условие за завеждане на иск и не представлява пречка за пострадалото лице да се обърне към съда или органите на наказателното преследване.

3. Организация с легитимен интерес може да заведе дело от името на лице или група лица, при условие че организацията има съгласие чрез специално пълномощно или чрез декларация пред съда на лицето или групата лица, увредени от дискриминация .

4. Комисионерът за защита от дискриминация и организациите с легитимни интереси имат право да завеждат дела пред компетентния съд в защита на принципа на равенство и недискриминация по въпроси, свързани с колективни интереси.

Член 35

Индивидуална отговорност

Всяко лице носи отговорност съгласно разпоредбите на този закон, когато със своите действия или бездействия е извършило дискриминационно действие по смисъла на този закон. Индивидуалната отговорност не изключва отговорността на държавата или на частно юридическо лице.

Член 36

Производство пред съда

1. Искът се подава до компетентния съд от един от субектите, предвидени в член 34 от този закон, не по-късно от 5 години от деня на предполагаемото дискриминационно поведение и не по-късно от 3 години от деня, в който увредената страна узнае за това поведение.

2. Пострадалият не е длъжен да уведоми комисионера, преди да заведе дело за дискриминация в съда.

3. Съдът уведомява комисионера за завеждането на всеки иск за дискриминация.

4. Съдът може да поиска от комисионера на всеки етап от производството да представи писмено становище, резултатите от неговото разследване, ако разследването е било проведено, или друга информация, свързана с делото.

5. Ищецът е задължен да представи доказателства в подкрепа на делото, като използва всички правни доказателства, които могат да докажат дискриминационното поведение.

6. След като ищецът представи факти, на които основава иска си и въз основа на които съдът може да предположи дискриминационно поведение, ответникът е длъжен да докаже, че фактите не представляват дискриминация съгласно този закон.

Член 37

Решение на съда

1. Решението на съда налага обезщетение, ако съдът реши, че е налице нарушение на този закон, включително срок за изпълнение на обезщетението.
2. Съдебното решение се съобщава на всички заинтересовани страни, включително комисионера.
3. Налагането на мерки, съгласно този закон, не изключва налагането на мерки съгласно други закони.

Член 38

ОБЕЗЩЕТЕНИЕ

Обезщетението включва, освен други, поправяне на законови нарушения и последиците от тях чрез връщане към предишното им състояние, подходящо обезщетение за имуществени и неимуществени вреди или чрез други подходящи мерки.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ И ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 39

Подзаконови актове

1. На комисионера се възлага да издаде наредбата за функционирането на офиса в рамките на 3 месеца от датата на назначаването му.
2. Министерският съвет е натоварен да издаде подзаконови актове съгласно член 18 от този закон в рамките на 6 месеца от влизането му в сила.

Член 40

Влизане в сила

Този закон влиза в сила 15 дни след публикуването му в Държавен вестник.

Обнародван с указ №. 6433, от 24.02.2010 г. на президента на Република Албания, Бамир Топи.